

ประกาศ ปราสาท ชา: การประเมินการใช้บริการและความพึงพอใจในการฝากครรภ์ของสตรีเขตชนบทและเขตเมืองกาฐมาณฑุ ประเทศเนปาล (ASSESSMENT OF ANTENATAL CARE UTILIZATION AND CLIENT SATISFACTION OF WOMEN IN RURAL AND URBAN AREAS OF KATHMANDU DISTRICT OF NEPAL)
อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อ.ดร.จิตรดดา อารีย์สันติชัย, 132 หน้า

การฝากครรภ์เป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญในการดูแลสุขภาพ และช่วยลดอัตราการเสียชีวิตของสตรีมีครรภ์ อัตราการเสียชีวิตดังกล่าวพบว่ามีแนวโน้มสูงขึ้นในประเทศเนปาล เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป้าหมายระยะยาวจึงถูกกำหนดขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ร้อยละ 80 ของสตรีมีครรภ์เข้าใช้บริการฝากครรภ์อย่างน้อย 4 ครั้ง การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินการใช้บริการและความพึงพอใจ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ณ จุดเวลาหนึ่งในกลุ่มสตรีที่คลอดบุตรภายในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา โดยพื้นที่ทำการสำรวจที่สุ่มได้คือ หมู่บ้าน Dhapasi ซึ่งอยู่ในเขตเมือง และหมู่บ้าน Jhormahankal ซึ่งอยู่ในเขตชนบทของเมืองกาฐมาณฑุ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ แบบสอบถามสำหรับสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง เพื่อประเมินการใช้บริการและความพึงพอใจในการฝากครรภ์ของสตรีในพื้นที่เขตเมืองและเขตชนบท

87.5) 84.6 (83
58 4 ครั้ง (59.6

56 ในเขตชนบท) ร้อยละ 43.7 พึงพอใจในการใช้บริการฝากครรภ์ (ร้อยละ 44.2 ในเขตเมือง และร้อยละ 42.9 ในเขตชนบท) ปัจจัยที่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อทั้งการใช้บริการและความพึงพอใจในการฝาก

ชีพ สุขอนามัยของอาหาร รายได้ สิ่งอำนวยความสะดวก ระดับความรู้สึก ข้อมูลที่ได้รับ ระยะทาง เพศ และการได้รับยา ส่วนปัจจัยทางด้านอายุ เชื้อชาติ ความเสมอภาค ชนิดของครอบครัว การสนับสนุนทางสังคม ข้อจำกัดทางสังคม และข้อจำกัดทางครัวเรือน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ปัจจัยทางสถานที่ในการให้บริการฝากครรภ์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับ

ครอบครัว ข้อจำกัดทางครัวเรือน เพศ และการได้รับยา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการใช้บริการและความพึงพอใจในการฝากครรภ์ทั้งในเขตชนบทและเขตเมืองกาฐมาณฑุ ประเทศเนปาล ผลจากการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาระดับการศึกษาและการกระตุ้นการรับรู้ภาวะตั้งครรภ์ สามารถช่วยทำให้การให้บริการฝากครรภ์และระดับความพึงพอใจเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลดังกล่าวจึงมีประโยชน์อย่างมากต่อการศึกษาในอนาคตเกี่ยวกับปัจจัย

ถึงอุปสรรคที่มีผลต่อการใช้บริการฝากครรภ์

.....ลายมือชื่อนิสิต.....
2555.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

##5578809253: MAJOR PUBLIC HEALTH

KEYWORDS: ANTENATAL CARE UTILIZATION/ CLIENT SATISFACTION/
URBAN AREA/ RURAL AREA/ WOMEN/ KATHMANDU DISTRICT/
NEPAL

MR. PRAKASH PRASAD SHAH: ASSESSMENT OF ANTENATAL
CARE UTILIZATION AND CLIENT SATISFACTION OF WOMEN IN
RURAL AND URBAN AREAS OF KATHMANDU DISTRICT OF NEPAL.

ADVISOR: CHITALADA AREESANTICHAJ, Ph.D.

Background: Antenatal care is an important determinant of high maternal mortality rate and one of the basic components of maternal health care and is also a key strategy for reducing maternal mortality. In South East Asia Region, MMR is still higher in Nepal therefore SLTHP targets to increase in the percentage of pregnant women attending a minimum of four ANC visit to 80%. This study aimed to assess the antenatal care utilization and client satisfaction in rural and urban areas of Kathmandu district of Nepal.

Methods: A Cross-sectional study was carried out in two randomly selected urban (Dhapasi VDC) and rural (Jhormahankal VDC) areas of Kathmandu district of Nepal. All delivered women (urban = 188 and rural = 104) with child less than 12 months of age was interviewed with pretested questionnaire to assess the ANC utilization and client satisfaction in both areas.

Results: Overall ANC utilization was 84.6% (urban 83% and rural 87.5%) and Complete ANC utilization was 58% (urban 59.6% and rural 56%) and overall satisfaction was 43.7 % (urban 44.2% and rural 42.9%). Education, occupation, food security, income, facilitation, perception, information, distance (time factor), gender, availability of medicine had significant association with ANC utilization and client satisfaction ($P < 0.05$). Age, ethnicity, parity and family type, Social support, social barriers, household barriers had significant association with ANC utilization and place of ANC visit also had significant association with client satisfaction ($P < 0.05$).

Conclusions: The study shows that socio-demographic characteristics, social support, family support, household barriers, gender, availability of medicine are the major influencing factors for ANC utilization and client satisfaction in urban and rural areas of Kathmandu district of Nepal. Therefore, improvement of socioeconomic status, education and awareness about pregnancy are required to increase antenatal care utilization and client satisfaction. The information regarding to the association with Antenatal care Utilization and Client Satisfaction are useful for further studies especially about the different aspects of social support and barriers of ANC utilization.

Field of Study: Public Health.....

Student's Signature: .....

Academic Year: 2012.....

Advisor's Signature: .....